

Obsah

Předmluva	XIII
Přehled zkratk	XIV

DÍL 1 Pracovnílékařská služba

KAPITOLA 1	Právní úprava	1
KAPITOLA 2	Pracovnílékařské služby	1
KAPITOLA 3	System pracovnílékařských prohlídek a jejich důsledky	3
KAPITOLA 4	Financování pracovnílékařské služby	5
KAPITOLA 5	Zvláštní právní úprava	6
KAPITOLA 6	Vydávání lékařských posudků o zdravotní způsobilosti k práci ...	7
KAPITOLA 7	Opravné prostředky vůči lékařským posudkům	9
KAPITOLA 8	Kontroly a sankce	9

DÍL 2 Přehled povinností zaměstnavatele

KAPITOLA 1	Povinnosti zaměstnavatele při nástupu zaměstnance do zaměstnání	11
	1.1 Povinnosti zaměstnavatele	11
	1.2 Povinnost zaměstnance	16
KAPITOLA 2	Povinnosti při trvání pracovníprávního vztahu a při ukončení kalendářního měsíce	18
KAPITOLA 3	Povinnosti při ukončení pracovníprávního vztahu	22
KAPITOLA 4	Povinnosti po ukončení kalendářního roku	25
KAPITOLA 5	Povinnosti zaměstnavatele k vnějším orgánům	28

DÍL 3 Pracovní doba a doba odpočinku

KAPITOLA 1	Obecné vymezení	29
	1.1 Právní úprava a definice	29
	1.2 Odchyly pro některé kategorie zaměstnanců	30
KAPITOLA 2	Pracovní doba	30
	2.1 Délka	30
	2.2 Rozvržení	33
	2.3 Práce přesčas	37
	2.4 Noční práce	40
KAPITOLA 3	Přestávky v práci a přiměřená doba na oddech a jídlo	41
	3.1 Přestávka v práci na jídlo a oddech	41
	3.2 Přiměřená doba na oddech a jídlo	42
	3.3 Bezpečnostní přestávka	42
	3.4 Přestávka ke kojení	43
KAPITOLA 4	Doba odpočinku	43
	4.1 Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny	43
	4.2 Nepřetržitý odpočinek v týdnu	44
	4.3 Dny pracovního klidu	44
KAPITOLA 5	Pracovní pohotovost	46

KAPITOLA 6	Evidence (nejen) pracovní doby	47
	6.1 Účel a obsah evidence	47
	6.2 Forma vedení evidence	47

DÍL 4		Dovolená
KAPITOLA 1	Definice a právní úprava dovolené	49
KAPITOLA 2	Druhy dovolené a její délka	49
	2.1 Dovolená za kalendářní rok	50
	2.2 Dovolená za odpracované dny	54
	2.3 Dodatková dovolená	55
	2.4 Dovolená při kratší pracovní době	55
	2.5 Krácení dovolené	56
KAPITOLA 3	Čerpání dovolené	57
	3.1 Plánování a nařízení dovolené	57
	3.2 Časový rámec čerpání dovolené	58
	3.3 Čerpání dovolené pedagogických a akademických pracovníků	59
	3.4 Převod dovolené k jinému zaměstnavateli	59
KAPITOLA 4	Náhrada mzdy za dovolenou	60
KAPITOLA 5	Výpočty poměrných částí nároků na dovolenou	61
KAPITOLA 6	Dovolená u státní služby	63

DÍL 5		Překážky v práci
KAPITOLA 1	Definice a právní úprava	65
KAPITOLA 2	Překážky na straně zaměstnance	66
	2.1 Důležité osobní překážky v práci včetně mateřské a rodičovské dovolené	67
	2.2 Překážky z důvodu obecného zájmu	69
	2.3 Společná pravidla pro překážky na straně zaměstnance	73
	2.4 Jiné případy překážek v práci na straně zaměstnance	74
KAPITOLA 3	Překážky na straně zaměstnavatele	75
KAPITOLA 4	Neomluvená absence	76
KAPITOLA 5	Překážky u státní služby	76

DÍL 6		Mzda a její složky
KAPITOLA 1	Mzda a náhrada mzdy	79
	1.1 Mzda za práci přesčas	80
	1.2 Mzda a náhrada mzdy ve svátek	81
	1.3 Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí	81
	1.4 Příplatek za práci v noci	82
	1.5 Příplatek za práci v sobotu a neděli	82
	1.6 Mzda při výkonu jiné práce	82
	1.7 Náhrada při vadné práci	83
	1.8 Náhrada mzdy při překážkách v práci	83
	1.9 Odměna za pracovní pohotovost	83
KAPITOLA 2	Minimální mzda	84
KAPITOLA 3	Zaručená mzda	85
KAPITOLA 4	Průměrný výdělek	86
	4.1 Stanovení průměrného výdělku	86
	4.2 Výpočet průměrného výdělku	88
	4.3 Vliv přesčasové práce na výši průměrného výdělku	90

	4.4 Průměrný měsíční výdělek	91
	4.5 Průměrný čistý měsíční výdělek	91
	4.6 Pravděpodobný výdělek	92
	4.7 Průměrný měsíční výdělek u dohod konaných mimo pracovní poměr	93
KAPITOLA 5	Výpočet mezd	96
	5.1 Výpočet mezd	96
	5.2 Poměrná část mzdy	98
	5.3 Výpočet mzdy za práci přesčas	99
	5.4 Výpočet mzdy za práci ve svátek	102
	5.5 Souběh výkonu práce přesčas a ve svátek	105
	5.6 Poměrná část mzdy (platu) při pracovní neschopnosti zahrnující i dny svátků připadající na všední dny	105
	5.7 Příklad měsíčního zúčtování mzdy	106
DÍL 7 Náhrada mzdy v prvních dvou týdnech pracovní neschopnosti nebo karantény		
KAPITOLA 1	Definice pojmů a právní úprava	109
KAPITOLA 2	Za které dny náhrada mzdy přísluší	110
	2.1 Zrušení tzv. karenční doby	112
KAPITOLA 3	Zvláštní případy posuzování pracovní doby	113
KAPITOLA 4	Výše náhrady mzdy a její daňový režim	114
KAPITOLA 5	Redukovaný průměrný výdělek pro náhradu mzdy a její výpočet	116
	5.1 Redukční hranice pro nemocenské pojištění	117
	5.2 Redukční hranice pro náhradu mzdy	117
	5.3 Postup redukce	118
	5.4 Hodinová výše náhrady mzdy	119
KAPITOLA 6	Kontroly dočasně práce neschopných ze strany zaměstnavatelů	119
	6.1 Jak kontroly provádět a dodržování práva na soukromí	121
	6.2 Porušení režimu a záznam o něm	122
	6.3 Možnost výpovědi pro porušení režimu	123
KAPITOLA 7	DPN ve státní službě	125
DÍL 8 Cestovní náhrady		
KAPITOLA 1	Úvod	127
KAPITOLA 2	Vymezení pojmů	128
KAPITOLA 3	Zaměstnavatel-podnikatel	131
	3.1 Tuzemská pracovní cesta	131
	3.2 Zahraniční pracovní cesta	136
KAPITOLA 4	Zaměstnavatel-nepodnikatelský subjekt	141
	4.1 Odchylky při tuzemské pracovní cestě	142
	4.2 Odchylky při zahraniční pracovní cestě	143
KAPITOLA 5	Záloha a vyúčtování pracovní cesty	143
	5.1 Záloha na cestovní náhrady	143
	5.2 Vyúčtování pracovní cesty	144
KAPITOLA 6	Příjmy a výdaje z daňového hlediska	145
	6.1 Příjmy zaměstnance z hlediska zdanění	145
	6.2 Výdaje (náklady) zaměstnavatele	145
KAPITOLA 7	Paušalizace cestovních náhrad	146
KAPITOLA 8	Zprávy z pracovních cest a používané tiskopisy	147

KAPITOLA 9	Čas strávený na pracovní cestě	147
KAPITOLA 10	Stravování	148
	10.1 Příjem zaměstnance	148
	10.2 Stravování z hlediska daňových výdajů	148

DÍL 9	Srážky ze mzdy (z platu)
--------------	---------------------------------

KAPITOLA 1	Přehled právní úpravy	151
KAPITOLA 2	Odlišení srážek ze mzdy od bezhotovostní výplaty mzdy, evidence	153
KAPITOLA 3	Kdy lze ze mzdy srážet	154
	3.1 Srážky v případech stanovených zákonem	154
	3.2 Srážky odborových členských příspěvků	155
KAPITOLA 4	Dohody o srážkách ze mzdy	155
	4.1 Dohody o srážkách ze mzdy uzavřené do roku 2013	156
	4.2 Dohody o srážkách ze mzdy uzavírané od roku 2014	158
KAPITOLA 5	Okruh příjmů, z nichž se srážky provádějí	160
KAPITOLA 6	Pořadí srážek ze mzdy	163
KAPITOLA 7	Postup při provádění srážek ze mzdy a jejich rozsah	164
KAPITOLA 8	Výpočet úroku z prodlení a dalších příslušenství pohledávky ..	171
KAPITOLA 9	Zvláštnosti při výkonu soudních a úředních rozhodnutí	173
	9.1 Nařízení exekuce	173
	9.2 Změny plátce mzdy	174
	9.3 Oznamovací povinnost vůči soudu	174
	9.4 Souběžné příjmy	175
	9.5 Souběžně probíhající exekuce	175
	9.6 Exekuce vedené soudními exekutory	176
	9.7 Úřední exekuce	178
	9.8 Srážky k oddlužení při tzv. osobním bankrotu	178
KAPITOLA 10	Srážky z dávek nemocenského pojištění	180

DÍL 10	Splatnost a výplata mzdy (platu)
---------------	---

KAPITOLA 1	Přehled právní úpravy	183
KAPITOLA 2	Splatnost mzdy, náhrady mzdy a dalších plnění	183
	2.1 Zvláštní splatnost mzdy	185
	2.2 Splatnost náhrady mzdy, odměny za pracovní pohotovost a odměny z dohod	186
KAPITOLA 3	Výplata mzdy	186
	3.1 Obecná pravidla	186
	3.2 Bezhotovostní výplata mzdy	187
KAPITOLA 4	Výplata náhrady mzdy při DPN	189
KAPITOLA 5	Prodlení při výplatě mzdy	189
	5.1 Postup při stanovení úroku z prodlení	190
	5.2 Další pravidla prodlení	192
KAPITOLA 6	Promlčení	193

DÍL 11	Daň z příjmu
---------------	---------------------

KAPITOLA 1	Příjmy ze závislé činnosti	195
	1.1 Příjmy osvobozené od daně	197
	1.2 Vymezení předmětu daně v § 6 ZDP	202
	1.3 Funkční požitky	202

	1.4 Způsob zdanění	204
	1.5 Dílčí základ daně a zdanitelná mzda	209
KAPITOLA 2	Uplatnění nezdanitelných částek základu daně	226
	2.1 Bezúplatná plnění – dary	226
	2.2 Úroky z úvěrů na financování bytových potřeb	227
	2.3 Prokazování nezdanitelných částí základů daně	229
	2.4 Penzijní připojištění	230
	2.5 Soukromé životní pojištění	231
	2.6 Odpočet příspěvků odborové organizaci	232
	2.7 Odpočet úhrady za zkoušky	232
KAPITOLA 3	Zúčtování daňových záloh	233
	3.1 Roční sazba a měsíční zálohy	233
	3.2 Roční zúčtování daňových záloh a daňového zvýhodnění ..	233
	3.3 Dodatečné učinění prohlášení k dani	235
	3.4 Odpovědnost plátců daně	235
	3.5 Povinnosti plátců daně – mzdový list aj. § 38j ZDP	236
KAPITOLA 4	Potvrzení o zdanitelných příjmech	238
KAPITOLA 5	Prohlášení k dani	239

DÍL 12**Zdravotní pojištění**

KAPITOLA 1	Základní pojmy	241
	1.1 Pojištěnec	241
	1.2 Dlouhodobý pobyt v cizině	242
	1.3 Volba zdravotní pojišťovny	242
	1.4 Plátcí pojistného	243
	1.5 Sankce a možnosti jejich řešení	244
KAPITOLA 2	Stát	246
	2.1 Stát jako plátcé pojistného	246
	2.2 Osoby, za které je plátcem pojistného stát	246
	2.3 Vyměřovací základ a pojistné	250
KAPITOLA 3	Zaměstnavatel	251
	3.1 Přihlášení zaměstnavatele	251
	3.2 Přihlášení zaměstnance	252
	3.3 Oznamovací povinnost	252
	3.4 Oznámení o pracovních úrazech a nemocech z povolání ...	257
	3.5 Zaměstnanci	257
	3.6 Odhlášení zaměstnance	261
	3.7 Odhlášení zaměstnavatele	261
	3.8 Pojistné za zaměstnance, splatnost	261
	3.9 Vyměřovací základ – zahrnované příjmy	262
	3.10 Úpravy vyměřovacího základu	265
	3.11 Přehled o platbě pojistného	267
KAPITOLA 4	Osoba samostatně výdělečně činná	268
	4.1 OSVČ jako plátcé pojistného	268
	4.2 Vyměřovací základ a pojistné OSVČ	269
	4.3 Zálohy na pojistné a doplatek pojistného	271
	4.4 Přehled o platbě pojistného	272
KAPITOLA 5	Osoba bez zdanitelných příjmů	272
	5.1 Kdo je OBZP	272
	5.2 Pojistné OBZP	273
KAPITOLA 6	Poživatelé důchodů	273

DÍL 13		Nemocenské pojištění
KAPITOLA 1	Účast na nemocenském pojištění	274
	1.1 Okruh pojištěných osob	274
	1.2 Výkon několika činností	276
	1.3 Podmínky účasti	277
	1.4 Vznik a zánik pojištění	280
	1.5 Cizina a příslušnost k předpisům	281
KAPITOLA 2	Dávky nemocenského pojištění	288
	2.1 Ochranná lhůta	289
	2.2 Výše dávek	291
	2.3 Nemocenské	296
	2.4 Ošetřovné	301
	2.5 Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	303
	2.6 Peněžitá pomoc v mateřství	304
	2.7 Otcovská	306
	2.8 Dlouhodobé ošetřovné	307
KAPITOLA 3	Poskytování dávek	310
	3.1 Výplata dávek	310
	3.2 Zánik nároku na výplatu dávky	311
	3.3 Úmrtí zaměstnance	311
	3.4 Vzdání se nároku na dávku	311
	3.5 Povinnost vrátit přeplatek	311
KAPITOLA 4	Povinnosti v nemocenském pojištění	311
	4.1 Přihlášení zaměstnavatele	311
	4.2 Oznámení nástupu zaměstnance do zaměstnání	312
	4.3 Povinnosti související s výplatou dávek	312
	4.4 Odhlášení zaměstnance a zaměstnavatele	313
DÍL 14		Pojistné na sociální zabezpečení
KAPITOLA 1	Poplatníci pojistného	315
	1.1 Zaměstnanci	315
KAPITOLA 2	Výše pojistného	315
	2.1 Rozhodné období	316
	2.2 Vyměřovací základ	316
	2.3 Příjmy, které se nezahrnují do vyměřovacího základu	317
KAPITOLA 3	Odvod pojistného	320
	3.1 Splatnost pojistného	320
	3.2 Přehled o výši pojistného	320
	3.3 Odvod pojistného při více mzdových účtárnách	320
	3.4 Zaměstnání malého rozsahu a dohoda o provedení práce	321
KAPITOLA 4	Penále	321
	4.1 Promíjení penále	322
KAPITOLA 5	Přestupky	323
KAPITOLA 6	Přeplatky na pojistném a dlužné pojistné	323
KAPITOLA 7	Osoby samostatně výdělečně činné	324
	7.1 Povinnosti OSVČ	325
	7.2 Výše záloh na důchodové pojištění v roce 2020	329
	7.3 Účast na důchodovém pojištění v roce 2020 a pojistné za rok 2020	331

DÍL 15	Důchodové pojištění a povinnosti zaměstnavatelů	
KAPITOLA 1	Základní povinnosti zaměstnavatelů a příslušnost k jejich plnění	333
KAPITOLA 2	Vedení podkladové evidence	336
KAPITOLA 3	Důchodový věk a doby pojištění	339
	3.1 Důchodový věk	339
	3.2 Doby pojištění a náhradní doby pojištění	340
KAPITOLA 4	Ohlašovací povinnost	346
KAPITOLA 5	Sepisování a dokladování žádostí o důchod	347
KAPITOLA 6	Kontrola plnění povinností zaměstnavatelů	348
DÍL 16	Evidenční listy důchodového pojištění	
KAPITOLA 1	Právní úprava	351
	1.1 Povinnosti zaměstnavatelů	354
	1.2 Pokuty za přestupky	355
KAPITOLA 2	Hodnocení doby účasti zaměstnanců na pojištění	355
	2.1 Za dobu důchodového pojištění se nepovažuje	355
	2.2 Vojáci v záloze ve výkonu vojenské činné služby	356
	2.3 Neplatné skončení pracovněprávního vztahu	357
	2.4 Zpětně přiznaný příjem	357
KAPITOLA 3	Evidenční listy důchodového pojištění	358
	3.1 Hlavní zásady vedení a předkládání ELDP	358
	3.2 Způsob vyplňování údajů ELDP	362
	3.3 Číselníky	376
	3.4 Nejčastější chyby při vyplňování ELDP	378
	3.5 Nejčastější obecné dotazy k problematice ELDP	379
KAPITOLA 4	Příklady vyplňování ELDP	380
	4.1 Běžné zaměstnání	380
	4.2 Neplatné skončení pracovněprávního vztahu	391
	4.3 Obchodní společnost, obecně prospěšná společnost, družstvo a dlužné pojistné	393
	4.5 Krytí vyloučených dob s příjmem	401
	4.6 Zaměstnání malého rozsahu	404
	4.7 Zaměstnání na základě dohody o provedení práce	413
DÍL 17	Pracovní úrazy a nemoci z povolání	
KAPITOLA 1	Pracovní úraz a nemoc z povolání	423
	1.1 Pracovní úraz	423
	1.2 Nemoci z povolání	424
KAPITOLA 2	Povinnost zaměstnavatele nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu	424
	2.1 Zproštění povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu	426
	2.2 Zvláštní případy	428
KAPITOLA 3	Plnění pracovních úkolů	429
KAPITOLA 4	Vznik pracovního úrazu nebo nemoci z povolání	431
	4.1 Vyšetření pracovního úrazu	431
	4.2 Dokumentace a evidence	432
	4.3 Ohlášení pracovního úrazu	433

KAPITOLA 5	Náhrada škody nebo nemajetkové újmy	434
	5.1 Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti	435
	5.2 Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti	436
	5.3 Bolest a ztížení společenského uplatnění	443
	5.4 Náklady spojené s léčením	443
	5.5 Věcná škoda	444
	5.6 Škoda pozůstalých	444
	5.7 Náhrada za ztrátu na důchodu	447
KAPITOLA 6	Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele	448
KAPITOLA 7	Promlčení nároků	450

DÍL 18	Odpovědnost mzdové účetní za škodu
---------------	---

KAPITOLA 1	Bezdůvodné obohacení	451
KAPITOLA 2	Chyby z nedbalosti	454

DÍL 19	Statistika ve mzdové účtárně
---------------	-------------------------------------

KAPITOLA 1	Statistické údaje	457
KAPITOLA 2	Evidenční počet zaměstnanců	458
KAPITOLA 3	Přepočtený počet u osob se zdravotním postižením	461
KAPITOLA 4	Mzdové náklady	463
	4.1 Ostatní osobní náklady	463
	4.2 Celkové mzdové náklady	463
KAPITOLA 5	Informační systém o platech	464

DÍL 20	Archivace dokladů
---------------	--------------------------

KAPITOLA 1	Archivace mzdových a personálních údajů	467
-------------------	--	-----

DÍL 21	Software a externí zpracování mezd
---------------	---

KAPITOLA 1	Výběr vhodného softwaru	471
KAPITOLA 2	Externí zpracování mzdové agendy	474

DÍL 22	Spolupráce s Úřadem práce ČR v oblasti zaměstnanosti
---------------	---

KAPITOLA 1	Spolupráce s Úřadem práce ČR	477
	1.1 Hlášení volného místa	477
	1.2 Hromadné propouštění	479
KAPITOLA 2	Kontrolní činnost na úseku zaměstnanosti	479
	2.1 Průběh kontroly	480
	2.2 Předmět kontroly	481
	2.3 Protokol o výsledku kontroly	481
	2.4 Ukládání pokut	482
KAPITOLA 3	Zprostředkování zaměstnání, evidence uchazečů o zaměstnání, podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci	483
	3.1 Zprostředkování zaměstnání, evidence uchazečů o zaměstnání	483
	3.2 Podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci	485

DÍL 23	Zaměstnávání cizinců
---------------	-----------------------------

KAPITOLA 1	Z hlediska pracovního práva	491
	1.1 Právní předpisy vztahující se k zaměstnávání cizinců na území České republiky	491
	1.2 Vymezení základních pojmů	493
	1.3 Obecné informace	495
	1.4 Základní podmínky pro zaměstnávání cizinců	496
	1.5 Zaměstnávání občanů EU/EHP, Švýcarska a jejich rodinných příslušníků	509
	1.6 Zaměstnávání cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání nebo zaměstnaneckou kartu nebo modrou kartu .	510
	1.7 Evidence	512
	1.8 Zaměstnanecké karty	513
	1.9 Modré karty EU	515
	1.10 Zvláštní případy v pobytovém režimu	519
KAPITOLA 2	Z hlediska nemocenského pojištění	519
KAPITOLA 3	Z hlediska zdravotního pojištění	519
	3.1 Vznik zaměstnání cizince (mimo EU)	519
	3.2 Přihlášení zaměstnaného cizince	520
	3.3 Práva a povinnosti zaměstnaných cizinců	521
	3.4 Zaměstnanci a zaměstnavatelé z EU	521
	3.5 Souběžné příjmy v rámci EU	522

DÍL 24	Zaměstnávání osob se zdravotním postižením
---------------	---

KAPITOLA 1	Z hlediska pracovního práva	523
	1.1 Definice problematiky	524
	1.2 Povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením ..	526
	1.3 Možnosti plnění povinného podílu	529
	1.4 Povinnost vykázat plnění povinného podílu	533
	1.5 Pracovněprávní vztah a osoby se zdravotním postižením ...	533
KAPITOLA 2	Z hlediska sociálního pojištění	534
KAPITOLA 3	Z hlediska zdravotního pojištění	534
	3.1 Odpočty	534

DÍL 25	Zprostředkování zaměstnání
---------------	-----------------------------------

KAPITOLA 1	Z hlediska pracovního práva	539
	1.1 Základní podmínky	539
	1.2 Dočasné přidělení	543
	1.3 Povinnosti agentur práce	545
KAPITOLA 2	Z hlediska sociálního pojištění	546
KAPITOLA 3	Z hlediska zdravotního pojištění	547

DÍL 26	Inspekce práce
---------------	-----------------------

KAPITOLA 1	Co může kontrolovat inspekce práce	549
KAPITOLA 2	Koho může kontrolovat	549
KAPITOLA 3	Organizační struktura a místní příslušnost	552
KAPITOLA 4	Práva a povinnosti inspektorů a kontrolovaných osob	553
KAPITOLA 5	Za co lze a nelze uložit pokutu	558
	5.1 Obecně k přestupkům	559
KAPITOLA 6	Další pravidla pro ukládání pokut	577
Věcný rejstřík		547